

KANSER ERKEN TEŞHİS VE TARAMA MERKEZİ HİZMETLERİNİN
YÜRÜTÜLMESİNDE UYGULANACAK USUL VE ESASLAR (GENELGE - 2006 / 10)
Tarihi:24.01.2006 Sayısı:34

T.C.
SAĞLIK BAKANLIĞI
Kanserle Savaş Dairesi Başkanlığı

SAYI : B100KSD0000071/1009-

34

24 OCAK 2006

KONU : Kanser Erken Teşhis ve Tarama
Merkezi Hizmetlerinin Yürütülmesinde
Uygulanacak Usul ve Esaslar

GENELGE
(2006/10)

Bilindiği üzere, Kanser Erken Teşhis ve Tarama Merkezleri (KETEM) Kanser Erken Teşhis ve Tarama Merkezleri Yönetmeliğine, Kanser Tarama ve Eğitim Merkezleri (KTEM) ise Proje süresince Çalışma Kılavuzuna göre hizmetlerini yürütmüşlerdir. Yürürlükteki Mevzuat doğrultusunda (Personel Atama ve Nakil Yönetmeliği, Taşra Teşkilatı Yatak ve Kadro Standartları Yönetmeliği, Personel Dağılım Cetveli Genelgesi, KETEM Yönetmeliği vb.) faaliyetlerini yürütmesi gereken bu Merkezlerin verimlilik ve etkinliğinin artırılması amacıyla aşağıdaki düzenlemelerin yapılmasına ihtiyaç duyulmuştur.

İDARİ YAPILANMA

- 1- KTEM'ler Kanser Erken Teşhis ve Tarama Merkezleri Yönetmeliğine tabi olarak, Kanser Erken Teşhis ve Tarama Merkezleri adıyla faaliyetlerini yürütecektir.
- 2- Merkezler hastanelere entegre olarak kurulur (Ancak ülkemizde henüz tarama hizmetlerinin örgütlenme ve alt yapı çalışmaları devam ettiğinden Antalya, Diyarbakır, Muğla ve Aydın'da kurulu merkezler pilot çalışma kapsamında İl Sağlık Müdürlüklerine bağlı olarak faaliyetlerini yürüteceklerdir). Bu genelgenin yayımlandığı tarihten itibaren 1 ay içerisinde Hastane dışı yürütmek isteyen adı geçen merkezlerin bulunduğu Valilikler, Merkezlerinin idari yapılanmalarının ne şekilde devam ettirileceğini Bakanlığa gerekçeleri ile bildireceklerdir. Her yıl merkezlerin yıl sonu faaliyet raporlarının değerlendirilmesi sonucunda merkezlerin idari yapısının Valiliklerin belirttiği şekilde devam edip edemeyeceği hususunda Bakanlık tarafından karar verilecektir.
- 3- Valilikler tarafından Bakanlığa sunulan, Merkezlerde alt birimlerin oluşturulması talepleri, Bakanlık tarafından Merkezlerin performansı ve ihtiyaçları ile ilin ihtiyaçları doğrultusunda değerlendirilir.
- 4- Sağlık Müdürleri ve Hastane Başhekimleri Merkezlere personel, tıbbi ve teknik donanım,

fiziki alt yapı ve eğitim konularında gerekli desteği sağlamakla yükümlüdürler.

PERSONEL

- 1- a) Personel Genel Müdürlüğü ve Valiliklerce, Merkezlere Taşra Teşkilatı Yatak ve Kadro Standartları Yönetmeliğine (2006 yılı için Personel Dağılım Cetveli) göre personel ataması yapılır.
- b) Personel Genel Müdürlüğü tarafından yapılmış olan atamalar ile Taşra Teşkilatı Yatak ve Kadro Standartları Yönetmeliğinde belirtilen sayı ve nitelikte personel ihtiyacının karşılanamadığı durumlarda, Valilikler tarafından aynı yönetmeliğe göre 5442 sayılı İl İdaresi Kanunu gereğince İl Onayı veya İl içi görevlendirme ile personel çalıştırılır.
- c) Başhekimlikler/Sağlık Müdürlükleri tarafından bu merkezlerde görevli pratisyen hekim, ebe, hemşire, tıbbi teknolog, röntgen ve laboratuvar teknisyenlerinin başka birimlerin nöbetlerinde görevlendirilmemesi sağlanmalıdır.
- 2- Merkezlerde Bakanlığın düzenlediği ilgili sertifika programlarını başarı ile bitirmiş eğitimli personelin çalıştırılması esastır. Merkezlerde bu genelgenin yayım tarihine kadar sertifikalandırılmış olan personel haricinde, atanmış veya görevlendirilmiş personelin sertifikasyon programına dahil edilebilmesi için kimlik bilgileri Valilikler tarafından Bakanlığa 1 ay içinde bildirilir.
- 3- Bu genelgenin yayım tarihinden sonra Merkezlere yapılacak atamalarda veya görevlendirmelerde, ilgili personelin sertifikasyon programına dahil edilebilmesi için göreve başlamasını müteakip en geç bir ay içerisinde kimlik bilgileri Valilikler tarafından Kansere Savaş Dairesi Başkanlığına bildirilir.
- 4- Personel Genel Müdürlüğünce Taşra Teşkilatı Yatak ve Kadro Standartları Yönetmeliği kapsamında merkez kadroları, her yıl Personel Dağılım Cetveli uyarınca yeniden belirlendiğinden, ilinizde bulunan Kansere Erken Teşhis ve Tarama Merkezlerinin belirlenen kadro ünvan ve sayısı (doktor, ebe, hemşire v.b.) esas alınarak (söz konusu personel dağılım cetveli yayınlanmaya hazırlanmaktadır), halen çalışan personellerin il onayı ile bu merkezlere atamalarının yapılması gerekmektedir. İlgililerin atama, karar ve suretleri ile ayrılış-başlayışları Personel Genel Müdürlüğüne ve Kansere Savaş Dairesi Başkanlığına bu genelgenin yayımını takiben 1 ay içinde gönderilmesi sağlanır.
- 5- Avrupa Birliği MEDA projesi kapsamında kurulan 11 Kansere Tarama ve Eğitim Merkezlerinde halen görev yapan, ancak Personel Dağılım Cetvelinde belirlenen sayının üzerinde çalıştırılan, Başkanlığa isimleri bildirilmiş pratisyen hekimlerin, Valilikçe söz konusu merkezlere görevlendirmeleri (geçici görev) sağlanır.
- 6- Röntgen Teknisyeni kadrosu, Personel Dağılım cetvelindeki sayı esas alınarak belirlenecek olup, 2. teknisyenin de görevlendirme ile çalışması Valilikçe sağlanır.
- 7- Genel Cerrahi, Radyoloji, Jinekoloji, Patoloji ve Dermatoloji uzmanları konsültasyon sistemi ile çalıştırılmak üzere İl Sağlık Müdürlüğüne bağlı Merkezlerde İl Sağlık Müdürlüğü, Hastanelere bağlı Merkezlerde Hastane Başhekimliği tarafından teklif edilerek, Valiliklerce görevlendirilir ve kimlik bilgileri bu genelgenin yayımını takiben 1 ay içinde Kansere Savaş Dairesi Başkanlığına bildirilir.
- 8- Valiliklerce merkezlerin etkinlik ve verimliliğinin artırılması amacıyla Aile Hekimi veya Halk Sağlığı Uzmanlarının merkezlerde görevlendirme ile çalışması sağlanır.
- 9- Merkezlerde, merkez sorumlu hekiminin merkezin kadrolu (konsültan hekimler dahil) hekimleri içerisinde atanması merkezdeki çalışmaların etkinliği açısından zorunludur. Merkez Sorumlusu ile diğer görevlendirilmeler bu esaslara göre yapılarak, görevlendirilenlerin kimlik bilgileri genelgenin yayımından itibaren 1 ay içerisinde Kansere Savaş Dairesi Başkanlığına gönderilir.
- 10- Sağlık Eğitim Fakültesi mezunu tıbbi teknologlardan 2005 yılı kuralarında bu merkezlere atanmış olanlar ile atanacakların merkezlerin eğitim ekibinde, istatistik ve bilgi işlemlerinde görev

yapmaları sağlanır.

11-Merkez sorumlu hekimi tarafından merkez çalışanlarının iş ve görev tanımları yönetmeliğe uygun olarak hazırlanarak, gerekli onay alındıktan sonra ilgililere tebliği, çalışma odalarına asılması ve bir suretlerinin dosya halinde bu genelgenin yayımını takiben 1 ay içinde Kanserle Savaş Dairesi Başkanlığına gönderilmesi sağlanır.

YÜRÜTME / İŞLEYİŞ

1- Eğitime tabi tutulan personelin, eğitimde kazandırılan niteliklere ve eğitime gönderilme amaçlarına uygun görevlerde istihdam edilmesinin bir zorunluluk olduğu göz ardı edilmemelidir. Özellikle merkezlerde görevli pratisyen hekim, ebe, hemşire ve teknisyenlerin vb. merkezler haricindeki birimlerin görevlerinde çalıştırılmaması esas olup, bu konuda Başhekimlik ve İl Sağlık Müdürlükleri sorumludurlar.

2- Sağlık Müdür Yardımcıları, Şube Müdürleri, Başhekim Yardımcıları, Acil Hekimleri, Daire Tabipleri, Başhemşire Yardımcılarına bu merkezlerin kadroları kullanılmaz. Ancak kadroları merkezde bulunanlardan halen yukarıda yazılan görevleri yürütenlerin göreve iadeleri sağlanır.

3- Merkezlerde eğitim altyapısı tamamlanmış olup, 2006 yılı içinde tarama programlarına başlanması konusunda gerekli hassasiyet gösterilerek, tüm hazırlıklar yapılmalıdır.

Başhekimlikler/Sağlık Müdürlükleri tarafından bu merkezlerde görevli pratisyen hekim, ebe, hemşire, tıbbi teknolog, röntgen ve laboratuvar teknisyenlerinin başka birimlerin nöbetlerinde görevlendirilmemesi sağlanmalıdır.

4- Bir mamografi cihazında 2 teknisyen ile bir günde çekilecek mamografi tetkik sayısı 20 'den az olmamalıdır.

5- Merkezlerde sistematik toplum taramasına başlanıncaya kadar, Hastanelerde başka bir Mamografi cihazının bulunmaması durumunda, Merkezdeki Mamografi cihazının klinik çekim ve tarama çekimleri için çalışma saatleri Başhekimlik tarafından belirlenir.

6- Merkezler tüm yazışmalarını Yataklı Tedavi Hizmetleri Şube Müdürlüğü aracılığıyla yürüteceklerdir. Merkezlerin denetimi yılda en az 1 defa olmak üzere İl Sağlık Müdürlükleri tarafından gerçekleştirilecektir.

7- Merkezlerde ve merkez çalışanları tarafından kemoterapi uygulamaları kesinlikle yapılmayacaktır.

8- Merkezlerde sorumlu hekim merkezlerin organizasyon, tıbbi, teknik eğitim faaliyetlerinin düzenlenmesi, uygulanması ve takibinden sorumludur. Personelin her türlü özlük (disiplin, sicil vb.) işlemlerinde ise 10 Aralık 2005 tarih ve 26019 sayılı Resmi Gazetede yayınlanan Sağlık Bakanlığı Disiplin ve Sicil Amirleri Yönetmeliği hükümlerine göre hareket edilecektir.

9- Merkez Sorumlu Hekimi tarafından Ocak 2006'dan itibaren 3 ayda bir Merkez Personel ve Donanım Bildirim Formu ile Merkez Faaliyet Formu hazırlanarak, takip eden ayın ilk haftası içinde yazılı olarak Müdürlük aracılığı ile ve elektronik olarak da Başkanlık e-posta adresine (kanser@saglik.gov.tr) bildirilir.

10- Bazı İl Sağlık Müdürlüklerinde KETEM ile Kanser Kayıt Merkezlerinin bazılarının aynı personelle kayıt, tarama, teşhis, eğitim işlerini yürüttükleri ve hatta her iki merkezin içiçe olduğu görülmüştür. Sağlık Müdürlükleri tarafından 31.03.2006 tarihinden itibaren bu durumda faaliyet gösteren merkezlerin personel ayrımı ile aynı tarihten itibaren İl Kanser Kayıt Merkezlerinin ayrı mekanlarda faaliyet göstermeleri sağlanacak ve Bakanlığa aynı ay içerisinde bildirilecektir.

11- Merkez Sorumlu Hekimi ilişikteki Personel- Donanım ve Faaliyet Formunu 3 ayda bir Başkanlığa gönderir.

EĞİTİM

1-Hizmet İçi Eğitimler ve Halk Eğitimleri Bakanlığın temel eğitim politikası kapsamında yürütülür.

2-Bakanlık, Merkezlerin kuruluş öncesi veya kuruluşu ile birlikte personelin gerekli Hizmet İçi Eğitimlerini gerçekleştirmekle yükümlüdür. Merkez çalışanları için belirli dönemlerde Bakanlıkça belirlenecek esas ve usullere göre "Tarama Hizmetleri Eğitimi" adıyla Sertifikasyon Programı düzenlenir.

3- Merkezler kendi alt yapılarını dikkate alarak, eğitilecek hedef grupları ve eğitim takvimini belirleyerek, Bakanlıkça belirlenen Temel Eğitim Politikası doğrultusunda bir Yıllık Eğitim Planı oluşturur.

4- Merkezler Yıllık Eğitim Planını, her yılın Aralık ayında Başhekimlik ve Sağlık Müdürlüğü aracılığıyla Bakanlığa gönderir.

5- Kansere Savaş Dairesi Başkanlığı gerektiğinde Yıllık Eğitim Planı üzerinde değişiklik yaparak bir ay içerisinde Merkezlere bildirir.

6- Merkezler planlanan Yıllık Eğitim Programlarını yürüterek, her yılın Ocak ayı içerisinde bir önceki yılın Eğitim Faaliyet Raporunu Başhekimlik ve Sağlık Müdürlüğü aracılığıyla Bakanlığa gönderir.

7- Merkezlerde eğitim materyalleri (meme maketi, afiş, broşür vb.), eğitim cihazları (bilgisayar, projektör vs.) ve internet erişimi Sağlık Müdürlüğü/ Başhekimlikçe döner sermaye vb. kaynaklarından sağlanır.

Hizmet İçi Eğitimler

1- İl Sağlık Müdürlükleri Hizmet İçi Eğitim Planlarını Merkezler, Üniversiteler (Tıp Fakülteleri, Sağlık ve Hemşirelik Yüksek Okulları, Beslenme ve Diyetetik, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon, Psikoloji, Sosyoloji bölümleri vb.) Sivil Toplum Örgütleri ve diğer Kamu Kurumlarından görüş alarak oluşturabilir.

2- Sağlık Müdürlüğünün ilgili birimleri ile merkez personellerinden bir Eğitim Ekibi oluşturularak, Genelgenin yayım tarihinden itibaren 1 ay içinde Kansere Savaş Dairesi Başkanlığına bildirilir.

3- Eğitim Ekibi İl Sağlık Müdürlüğünce belirlenen program kapsamında eğitimleri gerçekleştirir. Eğitim ekibindeki merkez personelleri merkezin eğitim faaliyetleri dışındaki diğer faaliyetlerini de yürütür.

4- Eğitim Ekibi öncelikle kendi hastane ve müdürlük personelinden başlamak üzere, illerindeki tüm birinci basamak sağlık kurum ve kuruluşları ile yataklı tedavi kurumlarının sağlık personeli ve diğer personeline hizmet içi eğitimleri verir. 5- Hizmet İçi Eğitim programlarında kanser, kanser türleri, korunma, önleme, (yanlış beslenme alışkanlıkları ile mücadele, tütün kullanımı ile mücadele, sedanter yaşam alışkanlıklarının değiştirilmesi, cinsel yaşamda çok eşliliğin önlenmesi ve hijyen kuralları, güneş ışığından korunma v.b.), kanserin nedenleri, belirtileri, tedavisi, rehabilitasyon çalışmaları, tarama bilinci, tarama programları uygulanabilen kanserler (meme,cilt, serviks ve kolon kanseri), kendi kendine meme muayenesi eğitimi, klinik meme muayenesi, v.b. konuları işlenir.

Halk Eğitimleri

1- İl Sağlık Müdürlükleri Halk eğitim planlarını Merkezler, Üniversiteler (Tıp Fakülteleri, Sağlık ve Hemşirelik Yüksek Okulları, Beslenme ve Diyetetik, Fizik Tedavi ve Rehabilitasyon, Psikoloji, Sosyoloji bölümleri vb.) Sivil Toplum Örgütleri ve diğer Kamu Kurumlarından görüş alarak oluşturabilir.

2- Halk Eğitimlerini Hizmet İçi Eğitim bölümü Madde 2'deki Eğitim Ekibi yürütür.

3- Eğitim Ekibince, İl Sağlık Müdürlüğünce belirlenen program kapsamında gönderilen, eğitim planı doğrultusunda eğitimler gerçekleştirilir. Eğitim Ekibindeki Merkez personelleri, Merkezin eğitim faaliyetleri dışındaki diğer faaliyetlerini de yürütürler.

4- Eğitim Ekibince öncelikle kendi Merkezlerinin tarama programlarının hedef grubundan başlamak üzere, illerindeki tüm vatandaşlara Halk Eğitimi verilir.

5- Halk eğitimi programlarında kanser, kanser türleri, korunma, önleme (yanlış beslenme

alışkanlıkları ile mücadele, tütün kullanımı ile mücadele, sedanter yaşam alışkanlıklarının değiştirilmesi, cinsel yaşamda çok eşliliğin önlenmesi ve hijyen kuralları, güneş ışığından korunma v.b.), kanserin nedenleri, belirtileri, tedavisi, rehabilitasyon çalışmaları, tarama bilinci, tarama programları uygulanabilen kanserler (meme,cilt, serviks ve kolon kanseri) kendi kendine meme muayenesi eğitimi, v.b. işlenir.

TARAMA

1- Merkezler kendi alt yapılarını dikkate alarak, tarayacakları hedef grupları ve tarama takvimini belirleyerek, Bakanlıkça yayınlanan Ulusal Tarama Standartları doğrultusunda bir Yıllık Tarama Planı oluştururlar.

2- Merkezin Yıllık Tarama Planı her yılın Aralık ayında Başhekimlik ve Sağlık Müdürlüğü aracılığıyla Bakanlığa gönderilir.

3- Bakanlık gerektiğinde Yıllık Tarama Planı üzerinde değişiklik yaparak bir ay içerisinde Merkezlere bildirir.

4- Merkezler planlanan Yıllık Tarama Programlarını yürüterek, her yılın Ocak ayı içerisinde bir önceki yılın Tarama Faaliyet Raporunu Sağlık Müdürlüğü aracılığıyla Bakanlığa gönderirler. Gereğini ve konunun takibini önemle rica ederim.

Prof. Dr. Recep AKDAĞ
Bakan